

Bilag 5: Energi og grønne indkøb i relation til indkøbspolitikken

Region Midtjylland vil købe varer og tjenesteydelser for meget store beløb hvert år. Gennem indkøbspolitikken kan man styre indkøbene i en ønskelig retning og derved medvirke til forbedre miljøet. Man kunne anvende begrebet "bæredygtige indkøb", som dækker over både miljø, arbejdsmiljø, etik samt sociale klausuler (i det omfang, disse parametre ønskes indarbejdet i indkøbspolitikken).

Ved grønne og miljørigtige indkøb forstås indkøb af varer og tjenesteydelser, hvor miljø- og energihensyn er inddraget på lige fod med andre hensyn, f.eks. pris, kvalitet, leveringsbetingelser mv.). Ved grønne og miljørigtige indkøb skal her tænkes på et produkts og en tjenesteydelses totale levetid (f.eks. råvarer, forarbejdning, emballage, forsendelse, brug, levetid, bortskaffelse) og den samlede påvirkning, det har på miljøet.

Det drejer sig grundlæggende om at vælge produkter, der

- fremstilles og distribueres på den mest miljøvenlige måde
- belaster miljøet mindst muligt under brug
- kan bortskaffes på den mest miljøvenlige måde
- Generelt belaster miljøet mindst muligt i dets livscyklus.

Det fordrer et stort udredningsarbejde konkret at analysere regionens samlede indkøb og dets samlede påvirkning på miljøet. Derfor kan det være nærtliggende at arbejde ud fra nogle standarder/normer/mærkningsordninger der allerede eksisterer.

Når det drejer sig om evt. at konkretisere i indkøbspolitikken hvorledes miljømæssige hensyn skal tages, så er der forskellige muligheder og fokusområder herfor. Nedenfor skitseres en række eksempler herpå.

Eksempler på generelle krav/certificeringer/ordninger

Miljøcertificering:

Region Midtjylland kan i indkøbspolitikken stille krav om, at leverandører inden for nærmere angivne områder (/hvor det vurderes relevant) skal dokumentere deres tekniske formåen i forhold til deres

miljømæssige vide og efterlevelsen af de miljømæssige krav, der stilles i et udbud. Dette kan eksempelvis være gennem indført miljøstyring/miljøcertificering efter ISO 14001-standarderne eller tilsvarende. (Ifølge EU's udbudsdirektiver er det ikke tilladt at efterspørge eller stille krav om, at leverandører har indført miljøstyring).

Partnerskab for grønne indkøb:

Region Midtjylland kan tilslutte sig målene i Partnerskabet for grønne indkøb, som er indgået mellem Miljøministeriet og København, Århus og Odense Kommuner. Se mere herom i bilag a.

El-sparefonden:

I indkøbspolitikken kan man sætte krav om, at anskaffelse af el-forbrugende apparater og maskiner skal ske i overensstemmelse med Elsparefondens vejledninger. Desuden kan Region Midtjylland tilslutte sig Elsparefondens A-klub, hvor man forpligter sig til at købe de bedste og mest energieffektive produkter på markedet (eksempelvis var både Århus og Viborg Amter medlem af A-klubben).

Vægtning ved evaluering af tilbud fra leverandører:

Man kan i indkøbspolitikken sætte krav om at miljø- og arbejdsmiljø (alternativt: bæredygtighed) skal vægtes ved evaluering af tilbud med en given procentsats (Københavns kommune bruger "mindst 20%").

Eksempler på mere konkrete miljømæssige krav

Disse eksempler på mere konkrete miljømæssige krav har en detaljeringsgrad, som der kan sættes spørgsmålstejn ved, om hører hjemme i indkøbspolitikken. De er imidlertid eksempler på krav, som kan stilles i forbindelse med udbud.

Mærkningsordning for køretøjer:

Køretøjer skal være energieffektive og have lav emission af skadelige stoffer. Der findes en europæisk mærkningsordning A – G, hvor man f.eks. kunne pege på, at man så vidt muligt kun køber i biler mærket A eller B.

Uønskede stoffer:

Der må ikke købes varer, der indeholder stoffer, der er optaget på Miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer, herunder at produkter til brug på sygehusene skal være PVC- og phthalatfrie.

Rengøringsmidler:

Alle vaske- og rengøringsmidler skal være miljømærkede eller opfylde tilsvarende krav.

Økologisk mad:

Køkkenerne på regionens hospitaler og institutioner skal i størst mulige udstrækning bruge økologiske produkter.

Møbler og papir:

Møbler skal være fremstillet af træ, der er produceret under bæredygtige forhold. Der må ikke være tale om truede træarter, og træet må ikke være skovet ulovligt. Papir fremstillet ved genanvendelse skal prioriteres, og det skal sikres, at brugt papir bliver indsamlet til genanvendelse.

Bilag a: Nærmere beskrivelse af Partnerskab for offentlige grønne indkøb

Vi har alle et medansvar for miljøet. Den offentlige sektor køber ind for store beløb hvert år og har hermed et særligt ansvar for at inddrage miljøhensyn ved indkøb. Ved at efterspørge mere miljøvenlige varer og serviceydelser kan det offentlige både mindske miljøbelastningen, vise et godt eksempel og motivere virksomheder til at udvikle og producere mere miljøvenlige produkter og ydelser.

Københavns Kommune, Århus Kommune, Odense Kommune og Miljøministeriet vil med dette partnerskab fremme det konkrete arbejde med offentlige grønne indkøb. Vi forpligter os til at have en grøn indkøbspolitik og til at nå konkrete miljømæssige mål på udvalgte områder.

Vi vil desuden medvirke til at skabe en positiv debat om offentlige grønne indkøb, bl.a. ved at formidle vores erfaringer med arbejdet med grønne indkøb.

Miljøministeriet vil stille råd og vejledning om miljøkrav, dokumentation mv. til rådighed.

De mål vi er enige om at starte med fremgår nedenfor. Sigtet er, at målene gradvist skal omfatte stadig flere områder. Målene i partnerskabet vil derfor årligt blive taget op til revision.

Vi håber, at dette initiativ vil inspirere andre kommuner til at tilslutte sig målene eller iværksætte andre initiativer for grønne indkøb.

Mål for partnerskab for offentlige grønne indkøb

Deltagerne i partnerskabet forpligter sig til:

- at have en indkøbspolitik, hvoraf det fremgår, at miljøhensyn er en væsentlig parameter i forbindelse med indkøb,
- at offentliggøre indkøbspolitikken på vores respektive hjemmesider,
- at nå følgende miljømæssige mål:
 - Senest ved udgangen af 2007 vil alle indkøbte **computere og skærme** tilhøre gruppen af særligt energieffektive produkter - dvs. at computeres maksimale el-forbrug i hhv. slukket, dvale og aktiv tilstand er hhv. 2, 5 og 80 W og skærmes maksimale el-forbrug i hhv. slukket, dvale og aktiv tilstand hhv. 1, 2 og 23/28*opløsning¹.
 - Alt indkøbt **papir til print og kopiering** er 100 % genbrugspapir og/eller opfylder kriterierne for miljømærket Svanen eller Blomsten².
 - Alle **universal- og sanitetsrengøringsmidler**³, som indkøbes eller anvendes i forbindelse med servicekontrakter, opfylder kriterierne for miljømærket Svanen eller Blomsten.

¹ Grænseværdierne svarer til Elsparefondens indkøbsvejledning, som kan ses på www.sparel.dk.

² Kriterierne for Svanen og Blomsten kan ses på www.ecolabel.dk.

³ Universal- og sanitetsrengøringsmidler er defineret som i Svanens kriteriedokument af samme navn.

- Alle indkøbte **tekstilvaskemidler** og **opvaskemidler**⁴ opfylder kriterierne for miljømærket Svanen eller Blomsten.
 - Fra 2007 er alt **aftøringspapir**⁵ 100 % genbrugspapir og/eller opfylder kriterierne for miljømærket Svanen eller Blomsten.
 - Senest ved udgangen af 2007 vil alt **legetøj**, som indkøbes til aldersgruppen 0-6 år, være uden phthalater, bromerede flammehæmmere, sundhedsskadelige tungmetaller, organiske opløsningsmidler, kræftfremkaldende azofarvestoffer, formaldehyd og parfume- og duftstoffer. Legetøj, som indkøbes til aldersgruppen 6-14 år, må ikke indeholde allergifremkaldende parfumestoffer.
 - **Beskæftigelsesmaterialer**⁶ **til børn** i alderen 3-14 år opfylder kriterierne for gruppe A eller B i mærkningsordningen udarbejdet af Fællesrådet for Formnings- og hobbymaterialer (FFFH)⁷.
 - Alle indkøbte **børnebleer**⁸ skal opfylde kriterierne for miljømærket Svanen.
- at se nærmere på områderne dieselkøretøjer og træ⁹ til udvalgte anvendelser med henblik på at vurdere mulighederne for at sætte fælles mål på disse områder næste år.

⁴ Industrivaskemidler er ikke omfattet af målet.

⁵ Aftøringspapir omfatter toiletpapir, køkkenruller, jumboruller, papirhåndklæder og papirlommetørklæder.

⁶ Beskæftigelsesmaterialer omfatter her modellervoks, fingerfarver, våd- og tørfarver samt sminkefarver.

⁷ Kriterierne for mærkning med A og B under Fællesrådet for Formnings- og hobbymaterialers mærkningsordning fremgår af www.fffh.dk.

⁸ Børnebleer defineres som alt-i-en engangsbleer. Bleer til børn med specielle behov, f.eks. XL-bleer er undtaget.

⁹ Miljøministeriet har i samarbejde med interessenterne på området igangsat udarbejdelsen af vejledningsmateriale om indkøb af lovligt og bæredygtigt træ.